

Obsah

Předmluva k prvnímu vydání	13
Předmluva k druhému vydání	13
Předmluva k českému vydání	14
I. část – TERAPIE ZUBNÍHO KAZU	15
1 Mikroskopická anatomie tvrdých zubních tkání	17
1.1 Sklovina	17
1.1.1 Chemická struktura skloviny	17
1.1.2 Histologická struktura skloviny	18
1.2 Dentin	19
1.2.1 Chemická struktura dentinu	19
1.2.2 Histologická struktura dentinu	20
1.3 Cement kořene	22
1.3.1 Chemická struktura cementu	22
1.3.2 Histologická struktura cementu	22
2 Etiologie, histologie a epidemiologie zubního kazu a jiných defektů tvrdých zubních tkání	25
2.1 Zubní kaz	25
2.1.1 Etiologie zubního kazu	25
2.1.2 Histologie kazu skloviny	32
2.1.3 Histologie kazu dentinu	35
2.1.4 Kaz kořene (cementu)	37
2.1.5 Kaz v mléčném chrupu	37
2.1.6 Zvláštní formy kazu	37
2.1.7 Epidemiologie	38
2.2 Eroze	46
2.3 Mechanické opotřebení zubů	48
2.3.1 Klínovitý defekt	48
2.3.2 Atrice	49
2.3.3 Abraze	50
2.4 Odontogenní resorpce	50
2.5 Poruchy vývoje zubů	52
2.5.1 Získané hypoplazie tvrdých zubních tkání	52
2.5.2 Anomálie zubů	56
3 Nález a diagnóza v rámci terapie kazu	59
3.1 Obecná anamnéza	59
3.2 Speciální anamnéza	59
3.3 Klinický nález a diagnóza	61
3.3.1 Diagnóza kazu	62
3.3.2 Určení aktivity a rizika kazu	67
3.4 Speciální vyšetření	68
3.5 Plán terapie	69

4	Profylaxe zubního kazu	71
4.1	Výživové poradenství a řízení stravování	71
4.1.1	Základy	71
4.1.2	Stanovení kariogenity potravin	73
4.1.3	Vlastní výživové poradenství a řízení stravování	74
4.1.4	Kalorická a nekalorická sladidla	74
4.2	Fluoridové sloučeniny v profylaxi kazu	75
4.2.1	Přísun fluoridů, jejich příjem a metabolismus	76
4.2.2	Fluoridy jako kariostatika	77
4.2.3	Reakce fluoridů s tvrdými zubními tkáněmi a s plakem	80
4.2.4	Mechanismus kariostatického účinku fluoridů	82
4.2.5	Účinnost fluoridových kariostatik	86
4.2.6	Toxikologie fluoridů	87
4.3	Pečetění fisur	88
4.3.1	Indikace	88
4.3.2	Materiály	89
4.3.3	Provedení	90
4.4	Ústní hygiena a chemická kontrola plaku	90
4.5	Doplňková opatření v prevenci zubního kazu	91
4.6	Důsledky pro terapii	91
5	Základy invazivní terapie	93
5.1	Obecná technika preparace	93
5.2	Preparační instrumentárium	95
5.2.1	Rotační nástroje	95
5.2.2	Ruční nástroje	96
5.2.3	Oscilující a ultrazvukové nástroje	96
5.3	Finírování a toaleta kavity	96
5.4	Vliv preparace na dentino-pulpální komplex	97
5.5	Nepřímé překrytí – ošetření caries profunda preparátem hydroxidu vápenatého	97
5.6	Ošetření dentinové rány	100
5.6.1	Laky a linery	100
5.6.2	Cementy	100
5.7	Příprava pracovního pole	103
6	Výplně z plastických materiálů	107
6.1	Kompozitní výplň	107
6.1.1	Kompozity jako materiál	107
6.1.2	Novější kompozitní materiály	113
6.1.3	Technika leptání skloviny (etching)	115
6.1.4	Leptání dentinu – dentinová adheziva	117
6.1.5	Kompozitní výplně frontálních zubů	122
6.1.6	Kompozitní výplně v postranním úseku	129
6.1.7	Další indikační oblasti pro použití kompozitních materiálů	134
6.1.8	Hodnocení kompozitních výplní	135
6.2	Výplně ze skloionomerních cementů	135
6.2.1	Vlastnosti skloionomerních cementů jako materiálu	135
6.2.2	Preparace a kondicionování kavity	137
6.2.3	Mechanismus vazby	138
6.2.4	Působení skloionomerních cementů na pulpu	138

6.2.5	Indikace pro použití skloionomerních cementů	138
6.2.6	Preparace a kondicionování kavit V. třídy	139
6.3	Tepané zlaté výplně	139
6.3.1	Materiál	140
6.3.2	Preparace kavity	141
6.4	Amalgamové výplně	142
6.4.1	Materiál	142
6.4.2	Indikace pro amalgamové výplně	145
6.4.3	Kavity I. třídy	146
6.4.4	Kavity II. třídy	146
6.4.5	Amalgamové výplně s náhradou hrbolku	149
6.4.6	Technika použití matrice	150
6.4.7	Triturace a kondenzace amalgamu	150
6.4.8	Technika řezání a leštění výplně	152
6.4.9	Toxicita amalgamu	153
7	Rekonstrukce části korunky	157
7.1	Příprava	158
7.2	Nepřímo zhotovené kovové výplně	158
7.2.1	Preparace	158
7.2.2	Otisk a zhotovení modelu	161
7.2.3	Zkouška a tmelení	164
7.3	Nekovové rekonstrukce části korunky	165
7.3.1	Technika preparace	165
7.3.2	Indikace pro nekovové rekonstrukce části korunky	166
7.3.3	Kompozitní rekonstrukce části korunky	167
7.3.4	Keramické rekonstrukce části korunky	167
7.3.5	Provizorní ošetření kavity	169
7.3.6	Zkouška a tmelení	169
7.3.7	Konfekční keramické inleje	171
7.3.8	Kritické zhodnocení nekovových rekonstrukcí části korunky	172
II. část – ENDODONCIE		173
8	Úvod	174
9	Struktury pulpy a okolních tkání	175
9.1	Topografie pulpy	175
9.2	Histologická stavba zubní dřevě	175
9.3	Tkáňové zóny pulpy	176
9.4	Cévní zásobení pulpy	176
9.5	Inervace pulpy	176
9.6	Funkce a regresivní změny pulpy	177
9.7	Struktury apikálního periodontia	177
10	Onemocnění pulpy a periapikální oblasti	179
10.1	Pulpitida	179
10.2	Patogeneze pulpitidy	179
10.3	Nekróza pulpy	181
10.4	Vnitřní granulom	181

10.5	Etiologie pulpitidy	181
10.5.1	Infekční pulpitida	181
10.5.2	Traumatická pulpitida	182
10.5.3	Iatrogenní pulpitida	182
10.6	Apikální periodontitida	183
10.6.1	Etiologie apikální periodontitidy	183
10.6.2	Patogeneze apikální periodontitidy	184
11	Symptomatologie bolesti, diagnostika a léčení postižené pulpy	189
11.1	Endodontická symptomatologie bolesti	189
11.1.1	Hypersenzibilita dentinu	189
11.1.2	Symptomatická pulpitida a apikální periodontitida	189
11.1.3	Diferenciální diagnóza pulpální a periapikální bolesti	190
11.2	Klinická diagnostika	190
11.2.1	Všeobecná anamnéza	190
11.2.2	Stomatologická anamnéza	190
11.2.3	Klinické vyšetření	191
11.3	Terapeutická opatření k zachování vitality pulpy	194
11.3.1	Nepřímé překrytí zubní dřeně	194
11.3.2	Přímé překrytí zubní dřeně	194
11.3.3	Vitální amputace	195
12	Anatomické základy ošetření kořenového kanálku	197
12.1	Foramen apicale	197
12.2	Konfigurace kořenových kanálků	197
12.3	Věkem podmíněné změny kořenových kanálků	198
12.4	Jednotlivé typy zubů	199
12.4.1	Střední a postranní horní řezák	199
12.4.2	Střední a postranní dolní řezák	199
12.4.3	Horní špičák	199
12.4.4	Dolní špičák	200
12.4.5	První horní premolár	200
12.4.6	Druhý horní premolár	201
12.4.7	První a druhý dolní premolár	201
12.4.8	První a druhý horní molár	202
12.4.9	První a druhý dolní molár	203
13	Ošetření kořenového kanálku	205
13.1	Plán ošetření	205
13.1.1	Indikace k ošetření kořenového kanálku	205
13.1.2	Kontraindikace ošetření kořenového kanálku	205
13.1.3	Indikace k revizi kořenového kanálku	205
13.2	Příprava	205
13.2.1	Kofferdam	205
13.2.2	Preparace a rekonstrukce zubu	205
13.3	Trepanační otvor a lokalizace vstupů do kořenových kanálků	206
13.3.1	Zásady preparace trepanačního otvoru	206
13.3.2	Lokalizace vstupů do kořenových kanálků	208
13.3.3	Postup u různých druhů zubů	208
13.4	Sondáž systému kořenových kanálků a určení pracovní délky nástrojů	208
13.4.1	Sondáž systému kořenových kanálků	208
13.4.2	Rentgenologické určení pracovní délky	209
13.4.3	Odontometrie	209

13.5	Nástroje používané k opracování kořenového kanálku	211
13.5.1	Ruční nástroje	211
13.5.2	Přístroje a nástroje ke strojovému opracování kořenového kanálku	214
13.5.3	Pomůcky k nastavení pracovní délky nástrojů a k jejich uchování	215
13.6	Obecné zásady opracování kořenového kanálku	215
13.7	Vyplachování kořenového kanálku	216
13.8	Metody ručního opracování kanálku	216
13.8.1	Apikálně-koronární metody	217
13.8.2	Koronárně-apikální metody	221
13.8.3	Strojové opracování kořenových kanálků	221
13.9	Medikamentózní vložky k dezinfekci kořenového kanálku	222
13.10	Provizorní uzávěr	223
13.11	Předpoklady pro definitivní zaplnění kořenového kanálku	223
13.12	Kořenová výplň	224
13.12.1	Materiály používané k plnění kořenového kanálku	224
13.12.2	Nástroje používané k plnění kanálku	225
13.12.3	Techniky plnění kořenového kanálku	226
13.13	Endodontické ošetření zubů s nedokončeným vývojem	229
13.13.1	Apexifikace	229
14	Zvláštní endodontické a postendodontické postupy	231
14.1	Endodontické ošetření v mléčném chrupu	231
14.1.1	Přímé a nepřímé překrytí dřeně	231
14.1.2	Pulpotomie	231
14.1.3	Pulpektomie	232
14.1.4	Hranice možností endodontického ošetření v mléčném chrupu	232
14.2	Nouzová endodontická terapie	233
14.3	Bělení zbarvených zubů se zaplněným kanálkem	233
14.3.1	Bělicí prostředky	234
14.3.2	Techniky bělení	234
14.4	Postendodontické ošetření zubů	234
III. část – PARODONTOLOGIE		237
15	Anatomie parodontu	239
15.1	Gingiva	239
15.1.1	Makroskopická anatomie gingivy	239
15.1.2	Mikroskopická anatomie gingivy	240
15.2	Periodoncium	243
15.3	Alveolární výběžek	245
15.4	Sulcus gingivalis (dásňový žlábek)	245
16	Etiologie zánětlivých parodontopatií	247
16.1	Primární komplex příčin	247
16.1.1	Zubní mirkobiální povlak (plak)	247
16.1.2	Patogeneze zánětlivých onemocnění parodontu	250
16.1.3	Obranná reakce hostitelského organismu	252
16.2	Sekundární komplex příčin	255
16.2.1	Lokální faktory	255

17	Epidemiologie zánětlivých parodontopatií	257
17.1	Plak – indexy	257
17.1.1	Modifikovaný Plaque-index	257
17.1.2	Plaque-index (PII)	257
17.1.3	Modifikovaný Approximalraum-Plaque-Index (API)	258
17.1.4	Plaque-Formations-Rate-Index (PFRI)	258
17.2	Gingivální indexy	258
17.2.1	Sulkus-Blutungs-Index (SBI)	259
17.2.2	Modifikovaný Sulkus-Blutungs-Index	259
17.2.3	Papillen-Blutungs-Index (PBI)	259
17.2.4	Community Periodontal Index (CPI)	259
17.2.5	Index zubního kamene (VM-Index)	259
17.3	Určení množství sulkulární tekutiny (Sulcus Fluid Flow Rate – SFFR)	260
17.4	Epidemiologie – údaje vztahující se k výskytu zánětlivých parodontopatií	260
18	Anamnéza, fyzikální nález a diagnóza u onemocnění parodontu	263
18.1	Anamnéza a fyzikální vyšetření	263
18.1.1	Anamnéza	263
18.1.2	Fyzikální vyšetření	263
18.2	Diagnóza	268
18.2.1	Gingivitida	269
18.2.2	Marginální parodontitida	270
18.2.3	Gingivoparodontální manifestace systémových onemocnění	272
18.2.4	Hyperplastické formy	274
18.2.5	Traumatické formy	274
18.2.6	Involuční formy	274
18.3	Periimplantátová onemocnění	275
18.4	Souvislost mezi parodontem a zubní dřeví	275
18.5	Německý parodontální status	276
19	Terapie zánětlivých parodontopatií	281
19.1	Průběh léčby	281
19.2	Iniciální terapie	281
19.2.1	Motivace pacienta, instruktáž a kontrola pacientovy spolupráce	282
19.2.2	Techniky čištění zubů	282
19.2.3	Pomůcky pro ústní hygienu	283
19.2.4	Zubní pasta	285
19.2.5	Supra- a subgingivální plak a odstraňování zubního kamene	286
19.2.6	Nástroje používané k očištění zubů a k odstranění zubního kamene	286
19.2.7	Odstranění faktorů podporujících usazování plaku	289
19.3	Základy parodontální chirurgie	289
19.3.1	Antibiotické krytí	289
19.3.2	Lokální anestezie	289
19.3.3	Vedení incize	290
19.3.4	Stehy, šicí materiál a techniky šití	290
19.3.5	Obvazy ran	291
19.3.6	Instrumentárium používané v parodontální chirurgii	292
19.3.7	Elektrochirurgie	293
19.4	Parodontologické chirurgické zákroky	293
19.4.1	Uzavřená (klasická) kyretáž	293
19.4.2	Operace s částečnou mobilizací laloků	294
19.4.3	Operace s úplnou mobilizací laloků	296

19.4.4	Distální klínovitá excize	297
19.4.5	Gingivektomie	297
19.5	Regenerativní léčba parodontitid	299
19.6	Mukogingivální chirurgie	300
19.6.1	Odstranění rušivých slizničních tahů	300
19.6.2	Extenze gingivy pomocí volného slizničního transplantátu	301
19.6.3	Metody používané ke krytí obnažených kořenů	303
19.7	Metody léčby zubů s postižením furkací	307
19.8	Ošetření pulpoparodontálního postižení (paro-endo léze)	308
19.9	Transplantáty a implantáty používané k léčbě kostních chobotů	309
19.10	Hojení parodontu	309
19.11	Léčba dlahami (dlahování)	310
19.12	Léky v parodontologii	311
19.12.1	Lokálně užívané léky	311
19.12.2	Systémově používané léky	312
19.13	Antibiotická clona u imunosuprimovaných pacientů a pacientů s rizikem endokarditidy	312
19.14	Mezioborová spolupráce v korektivní terapii	314
19.14.1	Parodontologie a ortodoncie	314
19.14.2	Parodontologie a zachovná stomatologie	314
19.14.3	Parodontologie a protetika	314
19.15	Léčba různých forem onemocnění	315
19.15.1	Gingivitida	315
19.15.2	ANUG	315
19.15.3	Parodontitida dospělých (AP)	315
19.15.4	Rychle progredující parodontitida a lokalizovaná juvenilní parodontitida	315
19.15.5	Parodontitida u diabetiků	315
19.15.6	Parodontopatie sdružené s HIV infekcí	315
19.15.6	Periimplantátová onemocnění	316
19.16	Podpůrná terapie parodontitid	316
19.17	Pracovní náplň dentální hygienistky nebo instrumentářky	316

Literatura k I. části – Terapie zubního kazu	317
Literatura k II. části – Endodoncie	320
Literatura k III. části – Parodontologie	322
Rejstřík	325

První vydání bylo úspěšně vydáno. Úvodní slovo "První vydání" má i nadále zprostředkovávat informace o knize v oboru. Zatímco dnešní synoptická kniha se na jedné straně vyžadují silnější spolupráci různých disciplín zachovná stomatologie, na druhé straně se specializaci působí na druhé straně

průběhu času. V vědomí čtenářů však zachovali osvědčené členění knihy na tři části, i když jsme zapracovali nové vědecké poznatky a léčebné metody. Opět jsme se nezabývali popisem postupů a metod, které nejsou vyzkoušeny a vědecky ověřeny.